

Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO)

Advies voor het Vooruitgangsverslag over de Lissabonstrategie – uitvoering van het Nationale hervormingsprogramma van België

- **Gevraagd door de Eerste minister**
- **Goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de FRDO via schriftelijke procedure op 7 juni 2006**
- **Vorbereid door de werkgroep Strategieën voor duurzame ontwikkeling**
- **De oorspronkelijke taal van dit advies is het Nederlands**

Inhoud

Krachtlijnen van het advies p. 2

Situering van het advies p. 2

Evaluatie van het Nationale Hervormingsprogramma en aanbevelingen voor de uitvoering van de Lissabon-strategie

- ***Coördinatie Lissabon-strategie en EUSDS voor een coherenter beleid p.3***
- ***Een Nationaal Hervormingsprogramma in een duurzame-ontwikkelingskader p. 4***
- ***Concrete maatregelen voor een duurzaam gebruik van energie en hulpbronnen p 5***
- ***Effectbeoordelingen als hefboom voor een geïntegreerd beleid p 7***

Bijlagen p 8

Krachtlijnen van het advies

De FRDO vraagt dat het vooruitgangsverslag van België over de Lissabonstrategie:

- Coherentie nastreeft met de duurzame-ontwikkelingsbenadering in ons land, onder meer door te verwijzen naar de nationale strategie duurzame ontwikkeling
- Een overzicht bevat van maatregelen die de verschillende overheden van ons land reeds genomen of voorzien hebben in het domein van duurzaam gebruik van hulpbronnen en de internalisering van externe milieukosten
- Hierbij aangeeft welke doelstellingen en actieplannen België op dit vlak momenteel reeds bijkomend vooropstelt
- De “best practices” voor actiepistes op het vlak van synergieën tussen groei en milieu in de NHP van de lidstaten vermeldt die in de Belgische context eventueel over te nemen zijn
- Een stand van zaken geeft over het nationaal actieplan Duurzame Overheidsopdrachten en het nationale Environmental Technologies Action Plan (ETAP)
- De piste van een verschuiving van de belastingdruk van arbeid naar milieudruk en grondstoffenverbruik bekijkt, in het kader van actie 22 van het tweede federale plan duurzame ontwikkeling
- Aandacht besteedt aan de duurzame-ontwikkelingseffectbeoordeling (DOEB) als instrument voor de integratie van de economische, sociale en ecologische doelstellingen van de Lissabon-strategie.

Situering van het advies

- [a] In 2000 heeft de Europese Raad van Lissabon een strategie goedgekeurd die tot doel had de Europese Unie tegen 2010 om te vormen tot “*de meest concurrentiële en dynamische kenniseconomie ter wereld die in staat is tot duurzame economische groei met meer en betere banen en een hechtere sociale samenhang*”. De Europese raad van Stockholm voegde in maart 2001 aan deze economische en sociale dimensie nog een milieudimensie toe, om de Lissabonstrategie te vervolledigen. In 2005 was deze strategie aan zijn “*mid-term review*” toe. De Europese Raad van 22 en 23 maart 2005 beoordeelde de vooruitgang in het proces van Lissabon als “niet onverdeeld positief” en besliste op voorstel van de Commissie om de strategie van Lissabon aan te passen en een nieuwe impuls te geven.
- [b] De Europese Raad van Brussel van 16 en 17 juni 2005 keurde in dit verband een lijst van 24 “geïntegreerde richtsnoeren voor groei en werkgelegenheid” (2005-2008) goed¹. Die richtsnoeren, die bestaan uit “globale richtsnoeren voor het economisch beleid” en “werkgelegenheidsrichtsnoeren”, geven vorm aan het communautaire Lissabon-programma, maar ook aan de nationale aanpak. De lidstaten dienden immers tegen oktober 2005 de richtsnoeren te vertalen in nationale hervormingsprogramma’s (NHP) voor de komende drie jaren.
- [c] Het Belgische NHP is het product van een samenwerking tussen de federale overheid en de regeringen van Gewesten en Gemeenschappen. Ook de *stakeholders* werden over het NHP geraadpleegd. In dit verband bracht de FRDO op vraag van de Eerste Minister op 31

¹ Europese Raad van Brussel 16 en 17 juni 2005, Conclusies van het Voorzitterschap, 10255/05 bijlage II

augustus 2005 een advies uit als bijdrage tot het opstellen van het NHP.² Het Programma zelf werd gepubliceerd in november 2005.³

- [d] Volgens de nieuwe Lissabon-procedure wordt de jaarlijkse rapportering door de lidstaten over de uitvoering van de strategie voortaan in één document samengebracht. Dit zal voor de eerste maal gebeuren in de herfst van 2006. Bedoeling is dat de lidstaten “*verslag uitbrengen over de maatregelen die, naargelang hun prioriteiten, tot uitvoering van hun nationale hervormingsprogramma's zijn genomen, en daarbij terdege rekening te houden met de evaluatie door de Commissie en de Raad in het kader van het multilaterale toezicht en van de overeengekomen prioritaire maatregelen als hierna vermeld (...)*”.⁴
- [e] Voor de opmaak van het vooruitgangsverslag voor België is opnieuw het advies gevraagd van de FRDO, via een brief van de Kanselarij van de Eerste Minister dd 9 juni 2006. De FRDO waardeert dat hij in dit dossier verder geraadpleegd wordt. De tijdsspanne om een advies op te stellen is evenwel zeer beperkt: het advies wordt gevraagd voor het einde van de maand juni. Daarom beperkt de raad zich hoofdzakelijk tot een aantal aandachtspunten uit voorbije consensuele adviezen, die vooral te maken hebben met de afstemming tussen de Lissabon- en de duurzame-ontwikkelingsstrategie. De FRDO is, zoals hij in zijn advies over het NHP stelde, steeds bereid om in de toekomst nader in te gaan op specifieke vraagstukken in dit verband.⁵

Evaluatie van het Nationale Hervormingsprogramma en aanbevelingen voor de uitvoering van de Lissabon-strategie

Coördinatie Lissabon-strategie en EUSDS voor een coherenter beleid

- [1] De FRDO meent dat de Lissabon-strategie, zowel op EU-vlak als bij de invulling ervan door de lidstaten, niet los kan gezien worden van de strategie voor duurzame ontwikkeling van de EU (EUSDS). In de zonet vernieuwde EUSDS wordt die relatie nog eens duidelijk gesteld: “*The EU SDS and the Lisbon Strategy for growth and jobs complement each other. (...) The EU SDS forms the overall framework within which the Lisbon Strategy, with its renewed focus on growth and jobs, provides the motor of a more dynamic economy. These two strategies recognise that economic, social and environmental objectives can reinforce each other and they should therefore advance together.*”⁶
- [2] In die visie zijn de Lissabon- en Göteborgstrategie complementaire benaderingen, “*maar ze maken gebruik van verschillende instrumenten en kennen verschillende tijdspaden.*”⁷ De FRDO is van mening dat dit een positieve beleidsintentie vormt, maar dat dit principe nog lang geen beleidsrealiteit is in de Europese Unie. In zijn twee adviezen over de herziening van de Europese Strategie Duurzame Ontwikkeling onderstreepte de FRDO dat de coherentie tussen het Lissabon- en Göteborg-proces kan verbeterd worden.

² FRDO 2005a07 “Advies over het Nationale Hervormingsprogramma voor de omzetting van de “Geïntegreerde richtsnoeren voor groei en werkgelegenheid 2005-2008” “

³ Gepubliceerd op de federale portaalsite

http://www.belgium.be/eportal/ShowDoc/chancellery/imported_content/pdf/lissabon_strategie_NL.pdf?contentHome=entapp.BEA_personalization.eGovWebCacheDocumentManager.nl

⁴ Europese Raad van Brussel, 23 en 24 maart 2006, Conclusies van het Voorzitterschap, 7775/06, § 15

⁵ Cf FRDO 2005a07 § 14

⁶ Raad Doc 10117/06, goedgekeurd door Europese Raad van Brussel van 15/16 juni 2006

⁷ COM (2005)24 van 2/2/2005 “Mededeling aan de Europese Voorjaarsraad : Samen werken aan werkgelegenheid en groei – een nieuwe start voor de Lissabon-strategie”, p 5

- [3] Beide processen functioneren in de praktijk nagenoeg onafhankelijk van elkaar. Er is nauwelijks coördinatie tussen beide benaderingen op het niveau van de Commissie of de Raad: “ *Er is te weinig aandacht voor de mogelijke synergieën tussen beide benaderingen, en er wordt zelden melding gemaakt van bestaande en potentiële spanningsvelden tussen de EUSDS- en de Lissabon-strategie. De beleidskeuzes en afwegingen (“trade-offs”) die op dit vlak gemaakt worden, zijn vaak onduidelijk en weinig transparant*”.⁸
- [4] Om die reden vroeg de FRDO in zijn adviezen over de herziening van de EUSDS meer aandacht te besteden aan de coördinatie van de Lissabon- en de duurzame-ontwikkelingsstrategie van de EU. Ook waar het gaat om de Lissabon-aanpak in België, en met name het nationale hervormingsprogramma dat op basis van de geïntegreerde richtsnoeren opgesteld werd, pleitte de FRDO voor coherentie met de duurzame-ontwikkelingsbenadering in ons land.⁹

Een Nationaal Hervormingsprogramma in een duurzame-ontwikkelingskader

- [5] De FRDO vraagt ook in dit advies bij het uitvoeren van de Lissabon-strategie en het NHP rekening te houden met de beleidsdocumenten en –processen op het vlak van duurzame ontwikkeling in ons land (zowel op federaal als op regionaal niveau). Zo kan het tweede federaal Plan Duurzame Ontwikkeling 2004-2008, dat trouwens de zes thema’s van de Europese Strategie Duurzame Ontwikkeling herneemt, een belangrijke inspiratiebron vormen. Dit plan behandelt immers, in een duurzame-ontwikkelingsperspectief, een aantal onderwerpen die verband houden met de richtsnoeren die het NHP dient om te zetten (werkgelegenheid, armoede, vergrijzing, onderzoek en ontwikkeling, mobiliteit, mondialisering, duurzaam gebruik van hulpbronnen, milieubescherming, volksgezondheid).
- [6] Gezien het NHP een nationaal initiatief is, dient het programma in de toekomst afgestemd te worden met de nationale strategie duurzame ontwikkeling (NSDO), die in 2005 in de steigers is gezet. De FRDO bracht eind mei 2005 advies uit over de ontwerp-kadertekst voor een NSDO in ons land¹⁰, en stelde daarin reeds dat de NSDO ook voor de Lissabon-strategie en de nationale hervormingsprogramma’s “*een beleidskader moet bieden, en de inspanningen voor economische groei situeren in een context van duurzame ontwikkeling. De uiteindelijke doelstelling is te komen tot een maatschappij die zowel economisch, sociaal als ecologisch performant is, met een “eco-efficiënte” economie.*”¹¹
- [7] Om die doelstelling te bereiken, is een beleid nodig gericht op duurzame productie en consumptie, om economische groei te ontkoppelen van natuurlijke-hulpbronnenverbruik en milieuvervuiling. In dit licht dient het NHP in een later stadium ook rekening te houden met de ontkoppelingsstrategie, die de federale regering in overleg met de gewesten zal opstellen tegen 2007.¹² De FRDO werkt momenteel aan een tweede advies over deze

⁸ FRDO 2006a06 van 5 mei 2006 § 3. In zijn adviezen 2005a07 (§8) en 2004a09 (§ 16) gaf de raad enkele voorbeelden van dergelijke spanningsvelden: “*in de transportsector bijvoorbeeld tussen de doelstelling van een duurzame mobiliteit (Göteborg) en bepaalde geplande investeringen in het Europese wegennetwerk (Lissabon); in de landbouw tussen de competitiviteit vergroten en onze markten onbepaald openstellen voor producten uit het Zuiden; in de industrie tussen de groei van energie-intensieve sectoren en de beperking van broeikasgasemissies.*”

⁹ FRDO 2005a07 §§ 15 e.v.

¹⁰ FRDO 2005a02

¹¹ FRDO 2005a02 § 8

¹² Cf tweede Federaal plan duurzame ontwikkeling en beleidsnota 2004 van staatssecretaris Els Van Weert

strategie¹³, die in de Europese Unie reeds een nieuwe impuls heeft gekregen die nuttig kan zijn voor het communautaire Lissabon-programma.¹⁴

- [8] De FRDO betreurt dat het NHP, zoals het gepubliceerd werd eind vorig jaar, geen melding maakt van deze beleidsdocumenten en –processen op het vlak van duurzame ontwikkeling, en vraagt bij de uitvoering van de Lissabon-strategie in ons land meer aandacht te besteden aan de duurzame-ontwikkelingsbenadering. In zijn recente advies over de EUSDS-herziening schreef de raad over het Belgische NHP: *“Er wordt wel verwezen naar het duurzaam gebruik van hulpbronnen en synergieën tussen milieubescherming en groei, maar het programma vermeldt enkel algemene en reeds bestaande actiepunten op dit vlak.”*¹⁵ *De Commissie haalt ze dan ook niet aan in zijn lijst van “goede voorbeelden” voor de Lissabon-aanpak door de lidstaten.”*¹⁶
- [9] In zijn Jaarlijks Voortgangsverslag 2006, waarin hij de NHP van de lidstaten evalueert, schrijft de Commissie: *“The majority of Member States have highlighted the importance of strengthening the synergies between environmental protection and growth, as environmental investments can generate jobs, reduce resource dependence and also increase competitiveness, provided they are cost-effective. Most Member States (AT, CY, CZ, DE, DK, EE, FI, GR, LU, NL, PT, SK, SI, ES, SE, UK) report that they have taken or will take steps towards internalising external environmental costs via economic instruments – notably in the area of transport and energy taxation.”*¹⁷

Concrete maatregelen voor een duurzaam gebruik van energie en hulpbronnen

- [10] De FRDO vraagt dat ons land de “best practices” voor actiepunten op het vlak van synergieën tussen groei en milieu in de NHP van de lidstaten grondig zou analyseren, en in het vooruitgangsverslag zou vermelden wat in de Belgische context eventueel over te nemen is. In een eerste stap dient ons land evenwel in de rapporting meer gedetailleerd aan te geven welke maatregelen de verschillende overheden reeds genomen of voorzien hebben in het domein van duurzaam gebruik van hulpbronnen en de internalisering van externe milieukosten hierbij¹⁸. Verder dient vermeld welke doelstellingen en actieplannen België op dit vlak nu reeds bijkomend vooropstelt.
- [11] Zo vindt de FRDO het positief dat het NHP in hoofdstuk 2.5 concreet verwijst naar acties voor de energie-efficiëntie van gebouwen¹⁹, maar zou in het vooruitgangsrapport meer

¹³ De FRDO publiceerde in februari van dit jaar een eerste advies over ont koppeling onder de titel “Advies over de thematische strategie natuurlijke hulpbronnen van de Europese Unie” (FRDO 2006a01)

¹⁴ De “thematische strategie voor het duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen”, is eind 2005 hernieuwd : zie de mededeling van de Commissie “*Thematische strategie inzake het duurzame gebruik van de natuurlijke hulpbronnen*” COM (2005)670 en SEC(2005)1683 van 21 december 2005

¹⁵ Cf inleiding spoor 6 en 2.5. De doelstelling van een jaarlijkse algemene toename van energie-efficiëntie van 1% werd in een FRDO-advies als een *relatieve minimumwaarde* omschreven: *“de FRDO denkt dat het mogelijk is om nog ambitieuzere streefwaarden te bepalen en tegelijk de drie pijlers van de duurzame ontwikkeling te respecteren en rekening te houden met de verschillende potentiëlen van de Lidstaten.”* (FRDO 2004a10- “*Advies inzake het voorstel voor een Europese richtlijn betreffende de energie-efficiëntie bij het eindgebruik en energiediensten*”, § 20)

¹⁶ FRDO 2006a06 § 8, eveneens geciteerd in FRDO 2006a07 § 33

¹⁷ Bijlage bij “Tijd voor een hogere versnelling. Het nieuwe partnerschap voor groei en werkgelegenheid” van 25 januari 2006, 2.5 Zie http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/2006_annual_report_annexe_en.pdf

¹⁸ Als instrumenten voor die internalisering kunnen we de fiscaliteit, standaarden, vrijwillige akkoorden, emissiehandel, steun aan O § O en promotiecampagnes vermelden

¹⁹ Via het stimuleren van rationeel energiegebruik, subsidies voor particulieren, investeringsaftrek voor bedrijven en het derde-investeerdersstelsel voor overheidsgebouwen. Het Voortgangsrapport zou in dit verband op een aantal recente positieve stappen op federaal niveau kunnen wijzen: zo dient tegen eind 2007 elke federale overheidsdienst een EMAS-certificatie te behalen (cf beslissing ministerraad van 20 juli 2005)

informatie nuttig zijn over algemene uitspraken als “de modulering van fiscaliteit op voertuigen”²⁰ of het “aankoopbeleid van de overheid”. Wat dat laatste thema betreft, is feedback nodig over het opstellen van het “Nationaal actieplan Duurzame Overheidsopdrachten” waarover ons land dit jaar zou moeten beschikken.²¹ Het voortgangsrapport dient zeker ook een uitgebreide stand van zaken te bevatten over de opstelling en uitvoering van het nationale ETAP²², dat immers een belangrijke schakel vormt tussen de Lissabon- en duurzame-ontwikkelingsbenadering.

- [12] Voor al deze dossiers geldt dat een gecoördineerd optreden van de verschillende overheden in ons land van wezenlijk belang is, zoals de FRDO recent nog onderstreepte in verband met het klimaatbeleid.²³ Dit is ook het geval voor het energiebeleid, waarover het NHP meldt “*De federale overheid bereidt een debat voor over het energiebeleid op langetermijn in België. Hierin zal een evaluatie op economisch, sociaal en leefmilieuvlak van dit energiebeleid centraal staan, met bijzondere aandacht voor de bevoorradingszekerheid en de energieonafhankelijkheid van het land.*” De FRDO wijst in dit verband op de recente voorstellen voor een Europese energiepolitiek van de Commissie, die erop gericht zijn “*duurzame ontwikkeling, concurrentievermogen en een continue energievoorziening met elkaar in evenwicht te brengen*”²⁴. De raad beklemtoonde in zijn recente advies over de Europese strategie duurzame ontwikkeling het belang van een dergelijk geïntegreerd energiebeleid, waarbij ook de sociale dimensie niet uit het oog mag worden verloren.²⁵
- [13] In het hoofdstuk over duurzaam gebruik van hulpbronnen en synergieën tussen milieubescherming en groei stelt het Belgische NHP dat de overheden ernaar streven “de fiscaliteit zodanig te moduleren dat de graad van internalisatie van externe kosten verbetert”.²⁶ Bij die vermelding van het fiscale instrument haalt het Belgische NHP evenwel niet de doelstelling aan van een verschuiving van de belastingdruk van arbeid naar milieudruk en grondstoffenverbruik.
- [14] Een verschuiving van de belastingdruk naar milieudruk en -verbruik is nochtans een manier om de fiscale druk op arbeid te verminderen, iets wat de Commissie als een prioriteit voor ons land ziet en waarover hij een uitgebreid verslag vraagt in het voortgangsrapport 2006 van België: “§ 23 Among the points requiring further attention are: • additional efforts to bring down the tax burden on labour, to meet the target of matching the average in neighbouring countries by 2010 in the context of sustained budgetary consolidation; •

²⁰ Hier zou men onder meer kunnen verwijzen naar het fiscale beleid inzake biobrandstoffen, de belastingvermindering bij de aankoop van voertuigen met lage CO₂-uitstoot, en de invoering van een wegvignet in België (cf. principe-akkoord tussen de Waalse en Vlaamse regering van juni 2006)

²¹ Cf COM(2003)302 van 18 juni 2003 “Geïntegreerd productbeleid: Voortbouwen op een milieugericht levenscyclusconcept”. De nieuwe EUSDS (zie voetnoot 6) vermeldt als doelstelling dat tegen 2010 het EU-gemiddelde van “green public procurement” overeenkomt met dat van de best presterende lidstaten vandaag.. Het nationale actieplan voor België wordt voorbereid binnen het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid (CCIM) en de werkgroep “Duurzame Overheidsopdrachten” van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling (ICDO, zie rapport 2005 van de ICDO, 2.2.3.3). Wat het federale niveau betreft, kan ondertussen reeds verwezen worden naar de “gids voor duurzame aankopen” die in de administraties gebruikt wordt, en naar de omzendbrief over het federaal aankoopbeleid van duurzaam gewonnen hout (cf. advies FRDO 2005a06 van 8 juli 2005).

²² Environmental Technologies Action Plan, goedgekeurd door de Europese lentetop van 25-26 maart 2004 op voorstel van de Commissie (COM(2004)38 van 28/1/2004)

²³ Cf FRDO 2006a10 van 23 mei 2006 “Advies van evaluatie van het Belgische klimaatbeleid: procedure-aspecten”, waarin de raad pleit voor een Nationaal Klimaatplan dat de benadering van de verschillende beleidsniveaus en bevoegdheidsdomeinen integreert

²⁴ Zie COM (2006)105 van 8/3/2006 “Een Europese strategie voor duurzame, concurrerende en continue geleverde energie voor Europa”

²⁵ Zie FRDO 2006a06 van 5 mei 2006, § 5 “Tweede advies over de herziening van de Europese strategie duurzame ontwikkeling”

²⁶ NHP o.c. 2.5 (p 45)

*tackling regional employment disparities. § 24 Taking due account of the above, Belgium is invited to implement its NRP with vigour. The 2006 progress report on the implementation of the NRP should cover in particular the way Belgium has dealt with the issues mentioned in paragraph 23.*²⁷

- [15] Een verschuiving van de belastingdruk van arbeid naar milieudruk en grondstoffenverbruik is slechts één mogelijke piste, maar het is toch de moeite van het onderzoeken waard. De federale regering heeft er zich in actie 22 "De juiste prijs" van het tweede federale plan duurzame ontwikkeling trouwens toe verbonden een strategie uit te werken onder meer voor een eventuele "verschuiving van de belasting op arbeid naar een belasting op natuurlijke hulpbronnen, alsook de creatie van een dubbel dividend (milieu/tewerkstelling)."²⁸
- [16] Daartoe zou de regering in het voorjaar 2005 een werkgroep oprichten met een dringende opdracht, die haar eindrapport zou afleveren op 1 december 2005. Op die manier zou de FOD Financiën in de loop van 2006 deze nieuwe strategie kunnen concretiseren. Het rapport 2005 van het betrokken ICDO-lid vermeldt als opvolging voor deze actie echter enkel "voorlopig zonder gevolg" als indicator.²⁹ De FRDO vraagt dan ook in het kader van het NHP dringend gevolg te geven aan deze actie van het tweede federaal plan duurzame ontwikkeling, en wijst er op dat hij een advies heeft uitgebracht over deze materie, waarnaar trouwens expliciet verwezen wordt in actie 22 van het tweede federaal plan.³⁰ In dit advies pleit de raad voor een gedifferentieerde belastingverhoging op energie, mits een aantal voorwaarden vervuld zijn, zoals maatregelen treffen voor de gezinnen met de laagste inkomens, vermijden van negatieve effecten op het concurrentievermogen en het financieel evenwicht van de sociale zekerheid behouden.

Effectbeoordelingen als hefboom voor een geïntegreerd beleid

- [17] Wat het beter afstemmen van de "Lissabon" en "duurzame-ontwikkelings"-benadering betreft, meent de FRDO dat het instrument van duurzame-ontwikkelingseffectbeoordeling (DOEB) van groot nut kan zijn. De raad wees reeds in verschillende adviezen op het belang van effectbeoordelingen of *impact assessments* om de sociale, economische en ecologische aspecten van een beleidsvraagstuk af te wegen.³¹ Effectbeoordelingen dragen immers niet alleen bij tot het kwalitatief en kwantitatief onderbouwen van het beleid, maar ook tot de integratie ervan, en dus tot het transversale karakter van duurzame ontwikkeling.
- [18] De FRDO waardeert dan ook dat de federale regering dit jaar met een DOEB-procedure van start gaat, en van plan is dit instrument de volgende jaren verder te implementeren in de federale administraties.³² In dit verband vroeg de raad recent nog om "vast te leggen op welke manier de DOEB institutioneel kan verankerd worden in het beleid. Hierbij dienen ook voldoende middelen voorzien te worden voor de DOEB-procedure"³³.

²⁷ Zie *The Commission's Assessments of National Reform Programmes for Growth and Jobs, Belgium*:

http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/2006_annual_report_belgium_en.pdf

²⁸ Federaal plan inzake duurzame ontwikkeling 2004-2008, § 32206, zie ICDO-site:

<http://www.cidf.fgov.be/pub/PL200401/PL200401nl.pdf>

²⁹ Zie FRDO 2005a07 van 23 mei 2006 "Advies voor de tweede jaarlijkse evaluatie van het federale beleid duurzame ontwikkeling" § 12

³⁰ "Advies over fiscaliteit in het kader van het klimaatbeleid", FRDO 1999a11 van 19 oktober 1999, vermeld in § 32209 van het tweede federaal plan duurzame ontwikkeling.

³¹ FRDO 2001a16 § 8, FRDO 2004a09 § 28, FRDO 2005a01 § 12, FRDO 2005a07 § 12, FRDO 2006a06 § 24, FRDO 2006a07 § 24

³² Cf Algemene Beleidsnota van de staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en Sociale Economie, Kamer DOC 51 2045/002 van 26 oktober 2005, geciteerd in FRDO 2006 a07 § 25

³³ FRDO 2006a07 van 23 mei 2006, "Advies voor de tweede jaarlijkse evaluatie van het federale beleid duurzame ontwikkeling", § 26

- [19] Het NHP voor België vermeldt het instrument van effectbeoordeling reeds, met verwijzing naar specifieke procedures als de Kafka-test op federaal en de Regularisatie-Impactanalyse (RIA) op Vlaams niveau.³⁴ Het zou nuttig zijn bij de uitvoering van de strategie ook aandacht te besteden aan de mogelijkheden die de DOEB-procedure biedt, en het belang te beklemtonen van een effectbeoordeling die de een economische, sociale en ecologische inschatting integreert.³⁵

Bijlage 1

Stemgerechtigde leden van de algemene vergadering die deelnamen aan de stemming over dit advies

- 2 van de 4 voor- en ondervoorzitters:
T. Rombouts, A. Panneels
- 3 van de 6 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor milieubescherming:
T. Snoy (Inter-Environnement Wallonie), W. Trio (Greenpeace Belgium), J. Turf (Bond Beter Leefmilieu)
- de 6 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor ontwikkelingssamenwerking:
B. Bode (Broederlijk Delen), G. Fremout (Vlaams Overleg Duurzame Ontwikkeling, VODO), B. Gloire (Oxfam-Solidarité), J.-M. Swalens (ACODEV), O. Ze (CNCD), B. Vanden Berghe (11.11.11)
- 4 van de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties:
J. Decrop en C. Rolin (Confédération des Syndicats Chrétiens de Belgique), F. Maes (Algemeen Belgisch Vakverbond), I. Dielen (Algemeen Christelijk Vakverbond)
- De 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties:
I. Chaput (Fedichem), A. Nachtergaele (Federatie Voedingsindustrie), G. Vancronenburg (Verbond der Belgische Ondernemingen), M.-L. Semaille (Fédération wallonne de l'agriculture), P. Vanden Abeele (Unie van Zelfstandige Ondernemers), A. Deplae (Union des Classes Moyennes).
- 1 van de 2 vertegenwoordiger van de energieproducenten:
F. Schoonacker (Samenwerkende Vennootschap voor Productie van Elektriciteit-SPE).
- 3 van de 6 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus:
L. Helsen (Katholieke Universiteit Leuven), D. Lesage (Universiteit Gent), J.-P. van Ypersele de Strihou (Université Catholique de Louvain)

Totaal: 25 van de 38 stemgerechtigde leden

Opmerking: de namen van de personen die nog niet benoemd zijn als lid van de raad, staan cursief vermeld

³⁴ Zie punt 2.2.1 "Betere regelgeving en administratieve vereenvoudiging"

³⁵ De NHP van Oostenrijk, Denemarken, Finland en Zweden vermelden dit: zie http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/nrp_2005_en.pdf

Bijlage 2

Vergaderingen voor de voorbereiding van dit advies

De werkgroep *Strategieën voor duurzame ontwikkeling* vergaderde op 21 juni 2006 om dit advies voor te bereiden.

Bijlage 3

Deelnemers aan de voorbereiding van dit advies

Voorzitter/Ondervoorzitter

Wim MOESEN – (KUL)

Jan TURF (BBL)

Leden FRDO en hun vertegenwoordigers

Membres CFDD et leurs représentants

Jehan DECROP (CSC)

Fre MAES (ABVV)

Catherine ROUSSEAU (CRIOC)

Thérèse SNOY (IEW)

Geert VANCRONENBURG (VBO)

Secrétariat / Secretariaat FRDO

Jan DE SMEDT

Koen MOERMAN